

(/)

🏠 (/) > Diverse (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Rejsen til det oprindelige folk

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/den-stumme-myte>)

Rejsen til det oprindelige folk

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 360

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/rejsen-til-det-oprindelige-folk)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/rejsen-til-det-oprindelige-folk](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/rejsen-til-det-oprindelige-folk)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [http://www.historie-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/rejsen-til-det-oprindelige-folk)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/rejsen-til-det-oprindelige-folk](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/rejsen-til-det-oprindelige-folk)) **in**

([http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/rejsen-til-det-oprindelige-folk&title=)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/rejsen-til-det-oprindelige-folk&title=](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/rejsen-til-det-oprindelige-folk&title=))

Knud Michelsen

Rejsen til det oprindelige folk. Knud Rasmussens 5. Thule-ekspedition

Aarhus Universitetsforlag. 398 sider. 399,95 kr.

Af Jytte Kjær Schou

En grundig, velunderbygget og velfortalt gennemgang af den 5. Thule-ekspeditionens forhistorie, forløb og betydning sat ind i en bredere historisk og grønlandspolitisk ramme.

Den 5. Thule-ekspedition (1921-1924) var uden tvivl Knud Rasmussens største bedrift og opfyldelsen af hans livsdrøm. Den afdækkede den tusind år gamle Thule-kultur og påviste, at de spredte grupper af inuit i Arktis var ét folk med én ældgammel kultur.

Der forelå flere mere eller mindre ambitiøse planer, som gennemgås i bogen, inden den endelige 7. plan, hvor den store slæderejse ikke var nævnt. Den blev lusket ind senere, da ekspeditionen var startet. Det blev en lang rejse fra Grønland over arktisk Canada, langs Alaskas nordkyst til den nordøstlige spids af Sibirien. Knuds drøm om at fortsætte gennem hele Sibirien blev forpurret af Sovjetunionen, så han fik ikke hele det arktiske folks kultur og historie med. Ikke desto mindre fik ekspeditionen stor forskningsmæssig betydning, og med det omfattende folkløriske materiale og de ca. 20.000 indsamlede genstande blev Danmark centrum for den arktiske forskning.

Knud var bedre klædt på end de fleste til at være leder af ekspeditionen. Hans far var missionær i Grønland, og hans mormor var inuit. Derfor blev Knud fra barnsben tosproget og kunne kommunikere direkte med de spredte stammer af inuit, som viste sig at have fælles sprog. Selv om Knud var dybt interesseret i inuits ældgamle kultur og åndelige forestillingsverden, romantiserede han ikke deres levevis. De erfaringer, han indhøstede undervejs, overbeviste ham om, at inuit på lempelig vis skulle bringes i kontakt med civilisationen, som det allerede var sket i Alaska. Det påvirkede hans holdning til grønlandspolitikken, idet han bl.a. mente, at en god skolegang med danske lærere og friere handelsforhold var vejen frem, og han fik sat sit aftryk på den nye Lov for Grønlands Styrelse.

Ekspeditionen fik altså ikke bare stor videnskabelig betydning, men spillede også en afgørende politisk rolle dels for suverænitetsåndhævelsen i Arktis dels for politikken i forhold til inuitsamfundene. Forfatteren kommer også ind på, hvordan inuit i dag opfatter ekspeditionen, og her er der divergerende meninger. Det understreger det tvetydige i Knuds position, for trods hans store interesse for og indlevelsessevne i inuits verden, tilhører han ikke det folk, han skildrer.

Ekspeditionen var tværfaglig med deltagelse af både inuitter og danskere, men bogen koncentrerer sig først og fremmest om Knuds indsats. Han var ikke interesseret i naturvidenskab, men i menneskene, det folkløriske. Han var eminent til at skabe en god kontakt til det oprindelige folk og få dem til at fortælle. Han indsamlede en rigdom af eventyr, sagn og myter m.m., inden den uundgåelige civilisation ville få dem til at gå i glemmebogen. At bruge hundeslæde, som Knud beherskede, var også sidste udkald, inden de moderne transportmidler blev de foretrukne i senere ekspeditioner.

Som på andre ekspeditioner opstod der en masse forhindringer og forsinkelser, ikke mindst på grund af det barske klima, men der opstod også politiske forviklinger. De canadiske myndigheder var mistroiske over for ekspeditionens formål, idet de frygtede, at danskerne ville bestride den canadiske overhøjhed. Endelig var der stridspunktet om jagt på de fredede moskusokser. Dertil kom de økonomiske problemer, der gjorde det nødvendigt, at hjemrejsen blev på konsulatets regning.

Det var en syg og nedbrudt Knud, der vendte hjem. Lægens råd om absolut ro og hvile kunne ikke efterkommes. Knud blev modtaget som en helt og hædredes i flere omgange. Han skulle holde taler, skrive artikler og rapporter samt organisere det enorme hjembragte materiale. Først da han fik ophold på en sjællandsk gård, kunne han endelig få fred til at skrive sit store værk "Fra Grønland til Stillehavet", som udkom i en pragtudgave i 2020.

Rejsen til det oprindelige folk

Knud Rasmussens 5. Thule-ekspedition
Knud Michelsen

AARHUS UNIVERSITETSFORLAG

Denne bog er et hovedværk om Knud Rasmussens største bedrift. Forfatteren, der i øvrigt er barnebarn af Knud Rasmussens søster, er seniorforsker ved Arktisk Institut og har skrevet flere bøger om Knud Rasmussen. Med fast grund i kilderne udfolder han historien om den omfattende ekspedition med indskudte analyser. Han er en glimrende formidler af det omfattende stof og integrerer de mange citater naturligt i teksten. Dertil kommer det indbydende layout med mange relevante fotos og kort.

[Historie-online.dk, den 1. december 2021]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/den-stumme-myte>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

(<http://www.historie-online.dk/boger/gyldendals-bog-om-engle>)

Nordjyske fortællinger

Nordjyllands Kystmuseum er gået sammen med Læsø Museum samt KaRe Podcast i det ambitiøse podcastprojekt "Genfortalt-Nordjylland".

(<http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/nordjyske-fortaellinger>) (<http://www.historie->